

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 4 de Septiembre de 1898

Núm. 3.600

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . .
n provincies trimestre. . . . .
Extranger y Ultramar . . . . .
Anúncis, a preus convencionals

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les oficines de
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Juanquera, 6.
No s'acceptaran les originals sinó les publicades.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBETRA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop a la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Il·tre. Academia Médica Farmacéutica de Barcelona.

Eficament recomenada pera augmentar la llet a las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar a sos fills durant lo temps de la lactancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

Las gárgolas de Barcelona

Si'l criteri particularista individual pot donar resultats negatius en la sociologia, tractantse dels estudis arqueològics, creyém que es l'únic que pot y deu constituir la base de cualsevol treball de mèrit. La enciclopedia ha fet son temps y deixa son lloch a la especialitat. La unió d'elements diversos dona un tot més apreciable que no pas un sol cos homogeni y, si concretém a la historia dels monuments que ls pertanyen las consideracions que acabem a estampar, ne traurem la conseqüencia de que, més que una historia general, nos complaurá una sèrie de monografias sobre ls diversos elements que la constitueixen.

Per aixó senyalém ab pedra blanca la aparició de llibres com lo que suara ha publicat l'infatigable escriptor en Robert Font y Sagué, «Las gárgolas de Barcelona», donchs ell pot esser y será, mercés al privilegiat talent de son autor, altra de las monografias que, reunida a las ja publicades y a las que anuncia pera més tart, constituirán una base ferma d'estudis historichs literaris, científichs ó artístichs referents a la nostra part desvalguda com poch estimada Patria Benvinguda, donchs, la obra y parlemne un poch ab nostres amables llegidors.

Qui no coneix a en Font y Sagué, al simpatic seminarista barceloní en totes las manifestacions de sa activitat, no'l coneix pas del tot. Qui se'l figuri ajudant al ilustre doctor Almera en sas coleccions de minerals y fòssils, dibuixant moluschs y crustacis d'èpocas geològiques, ó enfonzantse en los avenchs y covas de nostres montanyas, no comprendrà com pot eixir a estudiar y reproduhir a bell ayre las Creus de terme de Catalunya ó alzar la vista a las cornisas de nostres Seus y Palaus pera copiar, estadiar, desxifrar y fins catalogar las Gárgolas que foren lo camp més grandios pera exercitar sa fantasia ls imaginayres dels sigles mitjvals. Y es així; ell tot ho abraça, y aixó que sembla que deu perjudicar als assumptos que tracta no es pas així; donchs compta ab un gran element que es la afició al estudi y la erudició. Un altre ab menys reconeguda constancia y laboriositat se'n venria un feix pera poguer donar a la estampa obras concebudas dins d'especialitats tan diverses, més en Font y Sagué ab sa mirada viva y guspirejanta examina tot lo que se li presenta tant a ple sol com al só de la terra; ho reconeix, ho admira, ho analisa, ho cataloga,

ho dibuixa y 'ns ho presenta en la forma amena que sab introduhir en tots sos escrits. En un sol punt de vista coincideixen tots aquets; per més que tractin materias variadas; en l'amor a la patria catalana y a sas glorias passadas, que vibra xardorós en cada una de las obras de sa ploma.

La de que avuy parlem representa un treball pacientíssim y molt pesat pera qui l'ha emprés. Aixó de rodar tot Barcelona en cerca de gárgolas pera classificar, trobantse com se troban aquellas en la part sobirana dels edificis, d'haverlas de reconeixer y reproduhir pera després desxifrarne llur simbolisme, es una tasca que no s'pot emprendre certament sense duas cosas: una gran afició y un dalt de vent anys.

Donchs en Font y Sagué ho ha fet sense pensarshi gens ni mica. Y ha recullit en un folletó de més de cent planas l'inventari de las gárgolas més notables, de moltes de las que n'acompanya dibuix ó fotografia, estudiantlas detingudament, agrupantlas y classificantlas ab verdader afany de naturalista.

En aquest volúm que, a glops a glops, com vinet de dir missa haviam assaborit en la interessant Revista de la A-sociació Artística Arqueològica tan ben dirigida per l'excelent Pel·grí Casades, s'hi troba de primer un a introducció sobre l'origen de las gárgolas en los edificis y la etimologia de son nom, seguint després de la classificació que compré las «simbòlicas», las «gárgolas», «drachs», las «leons y àligas», las «gossos», las «porchs», las «diferentias», las «guapos», las «chomens mitj bochs», las «Sansó», las «Evangelistas», las «cnas», las «caricaturas», las «guineas», las «jotglars», las «guerrers» y d'altres variadas.

Ab la descripció que'n fa en Font y Sagué y ab les reproduccions que'n presenta pot ferse un curiós estudi, ademés del estat de la escultura, de las costums, jochs, indumentaria, etc., així com dels animals simbòlics en aquells temps preferits; ab tot lo que s'hi enclou un gran interès pera l'aficionat a la arqueologia y fins també pera l'curiós excursionista.

Molt nos ha complagut la obra d'en Font y Sagué, mes, per qué no dirho?, molt més l'haríam celebrada si en son estudi hi hagués tingut part més principal l'análisis arquitectònic y esculturich de las gárgolas y no hi dominés en tan alt grau lo simbolisme. Un autor diu que avay dia ex art s'explica tot mercés al simbolisme. En Font y Sagué fort en Teologia, y erudit en gran manera, s'ha deixat arrossegar un poch per aquesta corrent simbolista y 'ns troba a voltas analogias y explicacions que un no gosa acceptar més que a benefici d'inventari.

No li ha pas de doldre aquesta franca observació, tractantse d'un llibre tant interessant y d'un autor tan distingit en nostra joventut.

BONAVENTURA BASSEGODA.

Altra vegada l'assumpió Dreyfus

Sempre creyem, y ho hem dit aquí més d'una vegada, que la última sentència dictada per los tribunals francesos contra Zola, no posava terme al assumptio Dreyfus, aqueix assumptio que fa dos anys fa moure y conturba al esperit francés, apesar de que foren molts los que així ho cragueren, jutjant que la fugida de Zola significava una retirada forsoza, y decisiva dels que ab tanta fermesa han defensat la innocencia del ex-capità juheu. No era res d'aixó, com ja diguerem en ocasió oportuna, sino simplement que s' desitjava donar temps al temps pera que s' produhissin certs fets que no era possible, allavors concretar ó determinar, pero que clars indicis enuncians y que ls més perspicassos veyan ja flotar, casi condensats en la atmósfera respirable.

Lo primer d'aqueixos fets s'ha produhit ja, y a son sol anunci, lo mateix que si baix sa terra nauqués estallat una mina formidable. Fransa entera s'ha comogut, repercutint son tremendo estruendo fins en los paissos extranjeros més llunyans, demostrantse així que la cuestió Dreyfus no es una cuestió judicial tan sols, sine que es, ó ha vingut a ser casi essencialment una cuestió nacional... y la cosa, en veritat, no es pera menos.

Respecte al «fet nou» de que s' tracta ara convé fer un poquet d' historia.

En lo més perillós de la fervorosa campanya empresa per Zola en defensa de la innocencia de Dreyfus, se produhiren en lo ministeri de la Guerra documents nous, posteriors a la condemna del ex-capità, que demostravan «evidentment» sa culpabilitat, y per tant la sentència que en 1894 lo condemnés era justa é indiscutible.

La autenticitat d'aqueixos documents, especialment la d'una carta que se citaba com clarament condemnatoria pera Dreyfus, fou posada en dubte per l'advocat del célebre novelista, pero sostinguda vigorosament per los generals Boisdeffre, Pellieux, Gónse y l coronel Henry. Recordarén nostres lectors que una de las sessions del primer procés que se seguí contra Zola digué l general Pellieux: «Se vol llum? Donchs be, la tindrem completa». Referí allavors que al formular Castelín sa interpelació al Govern, se tenia ja en lo ministeri de la Guerra la proba absoluta de la culpabilitat de Dreyfus: «Aqueixa proba es una carta que conté las següents paraulas: S'ha anunciat una interpelació sobre l'assumpió Dreyfus. No diguéu may las relacions que hem tingut ab aqueix juheu...»

La impresió que aqueixas paraulas ditas per un general feren sobre la opinió pública, recordém tots que fou immensa; molts que duptaven encara, ja cragueren allavors en la culpabilitat del ex-capità, a pesar de que l coronel Picquart, en altra sessió del mateix procés, «xclamá en veu alta: «Mentiu! mentiu!» dirigintse al coronel Henry, que volia sostindre lo mateix que havian sostingut los generals Pellieux y Boisdeffre; se recordará també que d'aqueix violentíssim incident surgió un desafío en que Henry va rebre una llengera ferida.

Més tart, no fa molt, apremiat per las interpelacions d'alguns diputats, lo ministre de la Guerra

doná lectura de la famosa carta en una sessió de la Cambra, afegint aquestes paraules: «Aixís, donchs, la culpabilitat de Dreyfus no queda solzament demostrada per la sentència que 'l'condempnà, sino també per un document nou, posterior á aquella sentència, formant part d' una llarga correspondència quina autenticitat no es discutible sisquera; aquest document la estableix d' una manera ver-daderament irrefutable»

En contra de la profunda convicció que sobre d' aquesta carta condempnatoria tenian lo ministre de la Guerra y quants l' havian examinat, lo coronel Picquart escrigué al President del Consell lo que segueix: «Havent lo ministre de la Guerra llegit devant la Cambra dels diputats varis documents, me crech en lo deber de feros sabedor de que jo puch demostrar devant la competent jurisdicció que 'ls dos documents que portan la fetxa de 1894 no poden de cap modo referirse á Dreyfus y que la carta de 1896 es evidentment falsa.»—En lloch d' esser atés Picquart quan anomená embustero al coronel Henry y quan tractava de posar en Guardia al Govern de Fransa contra las maquinacions que en la sombra 's ferjavan pera despistar-lo y enganyarlo, fou pres y processat...

Donchs, be, are resulta que la famosa carta, aquella carta sobre la qual fundaren sas tremendas acusacions los generals francesos, era «evidentment falsa»... com que 'l coronel Henry s' ha confessat autor únich de la mateixa. Apenas podrán nostres lectors figurarse la profundíssima sensació que aqueix descubrimient ha produhit en tot Fransa... convícte y confés lo coronel Henry d' haver *construít* en totas sas parts, un document fals, no ha tingut valor pera afrontar lo judici de la opinió pública y s' ha suicidat en sa propia presó.

Al arribar aquí, cab preguntarse, en quin sentit modificará aquest «fet nou» l' estat de la cuestió Dreyfus. Legalment, no pot modificarlo en cap sentit, puig hi ha que tenir present que la carta are regoneguda falsa, está tètxada dos anys després de la sentència que condempnà á Dreyfus en aquella causa, de modo que 'l fallo queda ferm. No obstant, s' ha de regoneixer que 'l descubrimient d' aqueixa falsedat ha turbat fins tal punt, á Fransa, los esperits, que ja ningú s' atreveix á creure en 's, y es de creure, per consegüent, que aqueix estat d' anim donará forsas novás á las tendencias revisionalista y 's farà més ferma la creencia de que no té l' assumpto altra sortida que la revisió del procés Dreyfus.

Efectivament, creyém nosaltres que poch se trigará are ja en arribar á aixó.

Comissió d' aussilis á la classe obrera

La Comissió especial nomenada pel Excm. Ajuntament, pera arbitrar recursos ab que favoreixer á la classe obrera, havent cridat pera dit objecte als senyors contribuyents de aquesta ciutat, ha acordat fer públicas las Llistas que contenen los donatius per los que contribueixen los senyors que á continuació s' expressan quals donatius deurán entregarse al senyor Tresorer de la Comissió don Emili Gaya Gambús, en dos plassos iguals, de conformetat á lo acordat per la mateixa.

Pessetas	
Suma anterior.	46.180
Don Enrich Casamayor	125
» Joseph Bofarull Fábregas	125
» Manel Malet Arnaldo	125
» Ramon M.º Andreu Grau	125
» Jaume Albafull Freixas	125
» Joan Vergés Marca	125
» Ramon Huguet Busquets	125
» Antoni Serra Pamies	125
» Ignasi y Roch Salvat	125
» Laureá Figuerola	125
» Miquel Fontcuberta Lluch	125
» Eugeni Mata Miarons	125
» Salvador Domenech	125
» Joan Freixa Borrell	125
» Gabriel Ferrater Gili	125
» Francesch Figueras Bonet	125
» Agustí Simó Ballester	125
» Joseph Martí Folguera	125
» Antoni Plana y Plana	125
» Feliciá Fábregas	125
» Francesch Perpiñá	125
» Joan Tarrats Homdeden	125
Suma y segueix.	48.930

Pessetas.	
Suma anterior	48.930
Rvnt. D. Joan Requesens	125
Don Artur de Alba	125
» Antoni Aulestia	125
Srs. Rius y Cercós	100
Don Joseph Boqué Balsells	100
» Francesch Bufill Capdevila	100
» Sebastiá Ferrer Folch	100
Sagrada Familia	75
Don Joan Torroja Gotsama	50
» Pere Ortal Codina	50
» March Massó Benach	50
» Pere Coca Molas	50
» Antoni Bages Torroja	50
» Pere Pau Sedó	50
» Joseph Pomerol Aragonés	50
Viuda de Francisco Bertrán	50
Don Joan Llauredó Prats	50
» Joseph Sugrañes Vidal	50
» Joseph Morera Ferrando	50
» Joseph Casagualda Busquets	50
» Hipólit Montseny Pamies	50
Srs. Mallorquí y Monné	50
Don Francisco Benavent	50
» Manel Bielza Rocher	50
» Gayetá Amar Martí	50
» Antoni Montserrat Llopis	50
Srs. Sanromá germans	50
Don Antoni Aluja Mig el	50
» Joan Maleras	50
» Joseph Roig Huguet	50
» Joaquim Borrás Tost	50
» Joseph Magriñá Gassol	50
» Lluís María de Vilar Foguet	50
» Bonaventura Font Parramón	50
Srs. J. Colom y C.º	50
Don Joseph Mas Cantijoch	50
» Francesch J. Beringola	50
Srs. Felip y C.º	50
Don Antoni Ferrater Ballvé	50
» Joseph Giner Garcia	50
» Ricart Guasch Pijoan	50
» Joan Abelló Boda	50
» Pere Freixa Martí	50
» Joan Mas Segarra	50
» Joan Bautista Solá Ferrater	50
Donya Concepció Quer Engat	50
Sra. Vda. de Navás	50
Rdo. don Antoni Pujol Torroja	50
» Félix Barri Carbonell	50
» Antoni Boqueras	50
» Joan Batalla	50
Donya Francisca Argilaga Gil	50
» Dolors Fernández de Montaner	50
Don Felegrí Ballester Marqués	50
Srs. Bages germans	50
Don Frederich Salvadó Radia	50
» Jaume Rebull	50
» Miquel Ventura Jornet	50
» Joseph Puignon Sitori	50
» Eduart Navás Felip	50
» Joan Muñoz Montserret	50
» Pere Casellas Tarrats	50
» Jaume Gilavert	50
» Joan Sabater	50
Donya Sebastiana Rovellat	50
Don Tomás Jordi Espinás	50
» Jaume Macip	50
» Joseph María Motlló	50
» Bautista Capdevila	50
Donya Maria Sangenis Vda. de Gasull	50
Don Salvador Pamies	50
» Pau Oliva Segimón	50
» Joseph Pellicer Domenech	50
Srs. J. Ornos y C.º	50
Don Joseph Ferrer Folch	50
» Joan Subietas Ferrater	50
Sra. Vda. de D. Jaume Simó	50
Don Jaume Padró Ferrer	50
» Francisco Ayzelá Carrera	50
Donya Dolors Plana, Vda. de Baró	50
Don Joseph Montserrat Rosich	50
» Sr. Antoni de Solo Castañes	25
Sra. Vda. de Pau Codina	25
Don Alexandre Fábregas	25
Srs. Fortuny y Bandó	25
Donya Francisca Codina	25
Don Francesch Sunyer Lapetit	25
Vda. de Joseph M.º Puig	25
Don Sebastiá Torroja y Tarrats	25
Suma y segueix.	53.580

Pessetas.	
Suma anterior.	53.580
Don Tomás Espinás Llauredó	25
» Miquel Sabat Boig	25
» Salvador Aguadé Gil	25
» Rossendo Güell Mañé	25
» Joan Tassis Correig	25
» Francesch Mallafré Camps	25
» Joseph de Montagut de Miró	25
» Joan Aloy y Pagés	25
» Tomás Roig Llopis.	25
» Jaume Segobi Soler	25
Donya Teresa Girbal Lletget	25
Don Joseph Serra Freixa	25
» Pere Mariné Salvat	25
Posada Plassa de Prim	25
Don Jaume Gaya	25
» Joseph Blanch Oliva	25
» Pau Dalmau Florentí	25
» Joseph M.º Arnavat	25
» Felíu Pamies Tarrides	25
» Bartomeu Carnicé Andreu	25
» Joan Reverter Font	25
» Pere Pellicer Llauredó	25
» Joseph Vilaseca Pedrol	25
Suma y segueix.	54.205

Reus 15 d' Agost de 1898.—La Comissió Executiva.—L' Alcalde President, Joseph M.º Borrás.—Cassimí Gráu.—S. Massó.—Joan Vergés y Marca.—Lluís Quer.—M. Vidiella.—Joan Vilella.—Joan Abelló.—Sinforiá Sardá.—E. Vallvé.—Joaquim Navás.—Lo Secretari, J. de Montagut.

(Continuará.)

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 3 de Setembre de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BAROMETRE aneroide	GRAD d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	763	83 85		66	Bas	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direcció	classe can
9 m. 3 t.	Sol. 20	Sombra 13	22	S. S.	0/5 cumuli 0/3

En la sessió que ans d' ahir celebrá l' Excm. Ajuntament se doná compte de una comunicació del Dr. Ferrant en lo que deya que las ayguas de la «Font vella» no eran bones.

La noticia ha extranyat á aquest vehinat y aixó que 'l metje Sr. Aluja fa ja alguns anys en una monografia ja deya que no 's comprenia que 's consentís lo consúm de aquesta aygua.

La premsa de Tarragona dona la noticia que ha sortit de la vehina capital una comissió pera gestionar prop del Govern de Madrid que declari 'l moll en las condicions que disfruten los andens de las estaciones de ferrocarrils per lo que respecte als beneficis de la lley de Consums: mes aquesta Comissió, segons «La Opinió» porta l' encàrrech de negociar altres assumptos d' interés pera Tarragona.

La calitat d' aquestos altres assumptos los ignorém; pero per aquest mateix motiu excitém lo zel de nostre Ajuntament y 'l del Diputat á Cortes D. Pere N. Gay qui segons noticias aviat anirá á Madrid pera que estiguin alerta y en cas necessari sortissin en defensa de nostres interessos.

Segueix apretant la calor que es un gust. Ningú diria que haguessim entrat ja al mes de la temporada de tardor y per lo vist si no 'ns afavoreix algun ruixat, estém condempnats á etern istiu.

Copiém del *Noticiero Universal*: «En los talleres de los señores Masriera y Campins se ha terminado, bajo la dirección del eminente artista don Mariano Benlliure, un notable trabajo dedicado al general Weyler. Dicho artístico trabajo, que honra á sus ejedores, lo constituye una plancha de plata sobre mármol de Carrasa de primera clase, rodeada su inscripción por una especie de marco, en cuya parte superior domina la figura de España con el manto estendido, por el que campean los nombres de Alfonso XII y XIII á cuyos lados están dos leones y en el centro los atributos de la monarquía. En la parte inferior del marco está representado el genio militar por la figura de un guerrero cubierto con

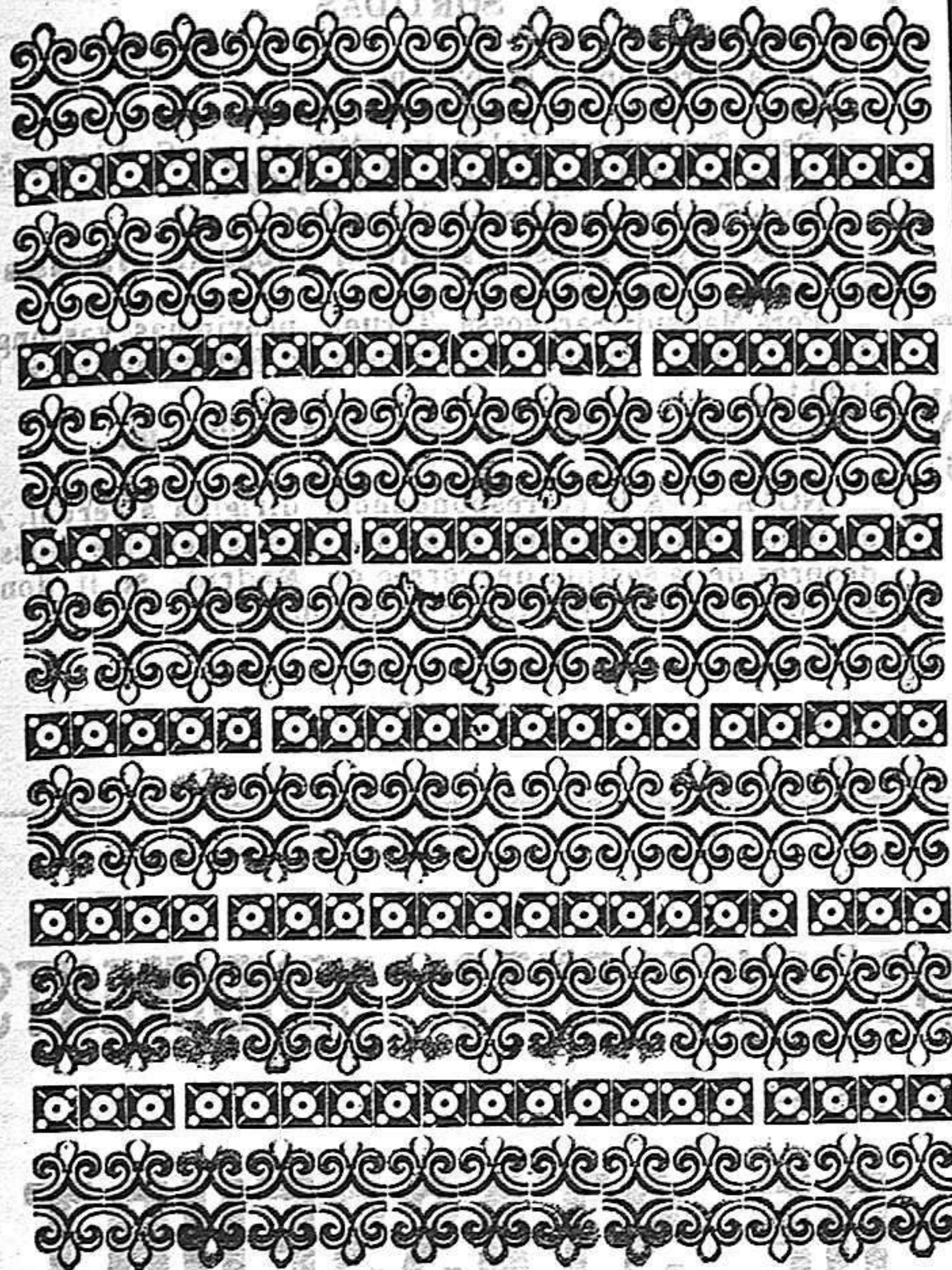

iquíssima a ma d'ara. Completan el marco por sus lados unos castillos, rematando con las columnas de Hércules.

La inscripción puesta en el centro, en un tarjetón de plata, dice así:

«Al Excmo. señor teniente general don Valeriano Weyler, marqués de Tenerife, personificación del ejército nacional y mantenedor de los prestigios del ejército durante su mando en Cuba.»

Recuerdo de la asamblea del partido conservador reunida por convocatoria del Excmo. señor don Francisco Romero Robledo en Madrid el 10 de Diciembre de 1897.»

Los assumptos de més interés que s' tractaren en la sessió d' ans d' ahir, á la que no hi varem poguer assistir, foren los que pera provehirse de la cédula personal del present exercici no s' reclamés la del anterior y un dictamen que quedá demunt de la taula para construhir una cloaca que del camí d' Aleixar vagi á parar á la que 'l Municipi va construhir prop del carrer de Prosper Bojarull ab lo qual se conseguirá una millora pera la població y un benefici pera 'l dia que 's terrenos de devant del Hospital s' edificuin.

Lo mestre Soler y Rovirosa ha terminat ja una, y está acabant l' altra, de las dos superbas decoracions que s' han de montar en lo Teatro de la Renaissance de París, pera las representacions que en ell donaràn próximament María Guerrero y Díaz de Mendoza.

La que ha remés ja á son destí representa un saló de palau árabe y es un detxat d' entonacions lluminosas de brillant y ben disposat colorit.

Las parets del saló, ab son alicat arriader de blavenchs quina faix superior rodeja 'ls marchs de las portas laterals, son de color clar y unit, formant contrast ab la riquesa de la labor del arch de ferradura de la gran porta practicable del centre de la escena, que dona pas á una ampla galeria destacada per fosch, en quin fondo brilla, com iluminada per lo sol de la propia Granada, un jardí ab son joch d' aygua y sos grupos de variadíssimas flors.

Lo tetxo del saló es de finíssima labor de taracá y cubreix las taulas del pis un tapís de capritxosos arabescos formats per baldosas y blavenchs. Lo conjunt es riu y sobriu al mateix temps: es la regia mansió que ha de servir de fondo á la faula de «Ortiz de las Roelas».

La segona de las decoracions que mana á París lo mestre Soler, es pera las escenas de la tercera jornada, de la comedia de Calderón, «Casa ab dos portas». La decoració es d' un efecte sorprendent per la disposició dels termes, los detalls de l' arquitectura, l' acertat retall de las masses y la entonació lluminosa á trets, á trets trista d' una nit de lluna filtrantse per las sinuositats d' un carrer genuinament espanyol. A la dreta, devant de la fatxada de la casa de «Don Luis» ab la porta rematada en heráldich medalló, la finestra de delicada labor de ferro, la cantonada de vistós «almohadillado», y allá en lo alt la serie d' escuts en baix relleu de pedra llaurada ab las armas senyorials. A la esquerra presentant ab molt acert los practicables pera 'l joch de la escena, s' alza una així com casa «colariaga» ab honors de palau, quals cossos d' edifici desde 'l porxo fins al fondo de la massa de pedra y manderia, presenta una vigorosa y molt estudiada nota

fosca que contribuix al brillo de la faixa de llum que s' filtra per los terrats de la casa fronterisa, qual fatxada ostenta en travallada ornacina la imatge d' una Verge á qual frente penja un fanalet molt característich y destacantse, desde terra, lo montatge de ferro d' un pou de vehinat. Hi ha dos cantonadas practicables y la plassetta s' allunya fins á un terme de cases, també iluminadas per la lluna.

Es, com hem dit, una decoració completíssima y característica, de sabor espanyol sense la més petita exageració, y d' un efecte sorprendent y segur.

Després d' aquesta breu descripció, ni una paraula més. Las decoracions son de Soler y Rovirosa.

A la societat «El Alba» aquí sta nit se posará en escena lo drama en dos actes y en vers «El corazón de un perdido» y l' estreno de la comedia en un acte y en vers original de D. Joseph Aladern «La filla del hostaler», acabant la festa ab un ball.

Lo recaudat ahir per concepte de Consu s puja á 1138'90 pessetas.

ESCORIAS THOMAS—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

dels dias 1 y 2 Septembre de 1898

Naixements

Baltasar Garriga Roig, de Baltasar y de Roso.—Joseph Masdeu Zamora, de Joseph y de Emilia.—Joseph Cavallé Ferraté, de Joseph y de María.—Teresa Company Torrell, de Joan y de Teresa.—Dolors Artiga Vidal, de Joseph y de María.—Francisco Codina Gimenez, de Segimón y María.

Matrimonis

Pere Borrás Banús; ab Tecla Colom Centellas.

Defuncions

Laureano Bigorra Vidal, 19 anys, Sta. Ana 16.—Anton Cort Rull, 54 anys, Donotea 4.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Cándida.

Sant de demá.—Sant Llorens.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 2

De Bilbao y esc. en 26 días, v. Cabo Prior, de 675 ts., ab carga general, consignat á D. Marián Peres.
De Palamós en 4 dias, l. Virgen del Carmen, de 7 ts., ab melons, consignat als senyors Argenté y Rodríguez.
De San Feliu de Guixols en 3 dias, l. San Pablo, de 4 ts., ab fruita, consignat á don Joseph M. Ricomá.

Despatxadas

Pera Marsella y escalas, v. Cabo Prior, ab carga general.

Barcos á la carga

Pera Marsella, Go'hemburgo, Copenhague, Stockholm, Christiania, Bergen, Maimó, Helsingborg, Norrköping, Gefte, Sundswall, Stettin, Danzig, Hoeninsb-rg, Libau, Riga, y demás ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, estará á la aarga lo 5 de Septembre lo vapor «Málaga», que despatxan los senyors Boada Germans.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borgia, Lovisa, Kotka, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Ruumó, Bjórneborg, Krisinestad, Vasa, Jakobstad, Gambia, Karleby, Uleaborg, San Petersburg y Reval; y pera Moskow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flete corrido vía San Petersburg, sortirá lo dia 10 de Septembre lo vapor «Ariadne», que despatxan los senyors Boada Germans.

J. Marsans Roí

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	56'15	Filipinas	87'12
Exterior	66'30	Aduanas	68'25
Amortisable		Cubas 1886	53'
Fransas	24'60	Cubas 1890	75'75
Norts	24'70	Obs. 6 0/0 Fransa	38'75
Exterior París	41'25	Obs. 3 0/0 »	

GIROS
París 62'75 Londres 41'10
Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realizadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	56'15	Cubas del 86	68'
Exterior	66'80	Cubas del 90	53'
Colonial		Aduanas	
Norts	24'70	Oblig. 5 p 0/0 Almansa	78'
Fransas	24'55	Id. 3 p 0/0 Fransa	38'62
Filipinas			

PARÍS
Exterior 41'05 Norts

GIROS
París 62'75 Londres 41'10
Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, término facultatiu que significa lo que vulgarment s' anoména quebradura, quebrancia, relaxació (Trencat), es la separació dels teixits que forman la pared del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cómo se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menos tou ó més ó menos gros que apareix éstant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sãs consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltes vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be á consecuencia d' un esforç voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrible; per això basta una mala digestió, ó una petita inflamació n la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí pera efectuarse la estrangulació del mateix.

Consecuencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja es suficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixís, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cachou, ab ressort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera correjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirujá especialista en lo tractament de las hernias ab 'l archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 3.

Los amichs del general Weyler diuhen que aquest es partidari de la reorganización del ejército y la marina, fent lo que feu Fransa després de la guerra del 70. Afegeixen que 'l general se proposa parlar d' aixó en lo Senat. Aixó es lo únich que diu «El Liberal» de lo molt que tenia preparat.

Los demás periódichs se limitan á dir que 'l general Weyler es partidari del lliure cultiu del tabaco.

—«El Liberal» confirma la noticia de que 'l senyor Montero Rios accepta 'l puesto que li han ofert en la comissió de París. No obstant los amichs del President del Senat aseguran que no está decidit, aixís com tampoch están acordats los demás nombraments pera la citada comissió.

Se creu que en lo Consell d' avuy quedará resolt aquest assumpto.

—Lo Govern nega terminantment que donés cap ordre pera que sortís la escuadra de Santiago, ni molt menos que dirigís ordres apremiants al general Blanco pera que aquest las trasládés al almirall Cervera. Tot ho deixá á la iniciativa del capitá general de Cuba. Los mariners diuhen en cambi que sortiren per ordre del Govern.

—Lo senyor Romero Robledo pensa declarar en lo Congrés que es precis de tot punt senyalar als verdaers causants dels desastres ocorreguts á Santiago. Es necessari, á judici del exministro conservador, depurar las responsabilitats y exigir las sense contemplacions á qui disposá que la escuadra s' tanqués á Santiago mentres los insurrectes sitiavan la plassa per terra y 'ls americans preparavan lo cop per mar.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'41 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 1'58 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m.—2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

3'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 9'30 m.

De id. directe 10'30 t.
 De id. id. 1'30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
 De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y el 5 y 19 de Diciembre de corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
 Pera id. á las 2'00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens y m.
 Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
 Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
 Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més efícaç, lo més durader

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Septiembre de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos Aires los magníficos y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Septiembre lo vapor "Espagne"
lo dia 21 de "France"

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Septiembre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires lo grandíós y acreditat vapor francés

BEARN

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

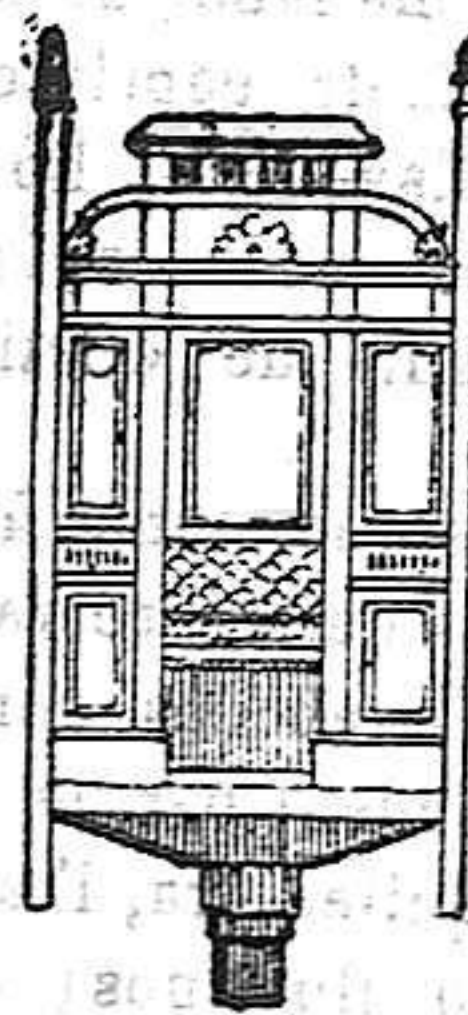
APARATOS

ELEVADORES

DE

TODOS

SISTEMAS

MOVIDOS

POR MOTOR

DE

Vapor, de Gas

Y A BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897